

LIETUVIS

Atsk. Nr. kaina 400. rs.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoje metams 12 mėnesių, pusmečiui 65000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 mėnesių, pusmečiui 8 mlr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR.

Rua Bandeirantes, 474 Telef. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal da America do Sul.

Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Lietuvių S-gos Brazilijoje Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOS
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija faiso savo nuomina.
Redakcijos rankraščius nesaugo ir savo lėšomis
grąžina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

11-ti METAI.

SÃO PAULO, 1939 m. Lapkritis - Novembro mėn. 11 d.

Nr. 51 (582)

KAIP LIETUVA TVARKOSI VILNIUJE BAISUS ATENTATAS PRIEŠ HITLERIO GYVYBE SUSEKTAS SLAPTAS VOKIEČIU PLANAS

Naujoji karo sąjunga Balkanuose.

Balkanijos karalius Karolis sudaryti Balkanų valstybių sąjungą, į kurią įeityje Graikija, Turkija, Serbija, Jugoslavija, Rumunija ir Bulgarija. Ši naujoji sąjunga turėtų saugumą ir stambią kariuomenę, turintį Sovietų bei Vokietijos agresingai politikai Balkanuose.

Visose aukščiau paminėtuose Balkanų valstybėse šis pasiūlymas sukėlė didelį susidomėjimą. Tokios Balkanų valstybių sąjungos sudarymą palaikė angliai ir prancūzai.

Nepaprastas skurdas Lenkijoje.

Buvusioje Lenkijos teritorijoje, kur dabar viešpatauja vokiečiai ir sovietai, kaip praėję laikai, karui pasiūlymas prasidėjo didelis skurdas. Atsirado tūkstančiai bedarbių. Miestuose stoka maisto produktų ir neturtingi gyventojai priversti badauti.

Tūkstančiai darbininkų gyvena susigrūdę po kelias šeimas anksčiuose butuose. Esą naujieji Lenkijos teritorijos šeimininkai nerodą didelio susirūpinimo į skurdą patekusių darbininkais.

Plano secreto allemão para a invasão da Belgica e Hollanda.

O correspondente do „Daily Sketch“, em Amsterdam informa que a policia holandesa descobriu ha poucos dias um plano secreto allemão para a invasão da Hollanda e da Belgica.

O plano, detidamente discutido na conferencia entre o rei Leopoldo e a rainha Guilhermina, se compoia dos seguintes pontos: — 1.o — o exercito allemão evitaria atacar inicialmente Haya, Amsterdam e Rotterdam, avançando ao sul das regiões inundadas por Eindhoven, Maastricht, Breda, Groningen, Gogebosch e Dordrecht, para atingir a costa ao sul de Rotterdam; 2.o — Seriam installadas bases de submarinos em Flessiga; 3.o — a seguir o avanço nazista se faria na direcção de Zeebrugge; 4.o — o exercito belga seria em tão atacado pelo flanco por um conjunto de forças motorizadas e de aviação; 5.o — a propaganda germanica apresentaria o Reich como animado de intenções „pacificas e humanitarias“.

De acordo com a informação do correspondente ingles, os chefes militares holandeses ficaram tão impressionados pela descoberta desse plano, que resolveram comunicar immediatamente todos os seus detalhes a rainha. O general Reynders, comandante em chefe do exercito ollandez, explicou a significação dessa descoberta e revelou os ultimos informes recebidos sobre a concentração de tropas allemãs pelas fronteiras da Hollanda e da Belgica.

REFORÇANDO A DEFESA DA HOLLANDA

HAYA, 9 — O governo continua procedendo aos trabalhos de reforço de suas defesas, em cujas obras os holandeses trabalham dia e noite, desde que foi decretada a mobilização. Nesses trabalhos, os holandeses não só estão reforçando as fortificações da fronteira, como também inundam pequenas zonas, alim de deposito, em caso de necessidade.

— Momentos depois do chanceler Hitler deixar a cervejaria de Bnergerbrau, em Munich, onde pronouciou o seu discurso, verificou-se violenta explosão. Houve varios mortos. Hitler sahio ileso.

— A „D. N. B.“ confirma que houve seis mortos e sessenta feridos na explosão de Munich.

— Consta que 34 mulheres foram feridas em Munich, por occasião do desabamento do tecto da cervejaria. A explosão foi provocada por uma bomba com machinismo de relógio e que foi colocada no local minutos antes da reunião commemorativa do anniversario do partido nazista. Não ha indício de incendio. A policia evitou o pânico.

— Em comunicado official, o Ministerio de Propaganda do reich informa que Hitler chegou a Munich alim de celebrar o anniversario do golpe nazista de 1923. O „Fuehrer“ foi obrigado, por necessidades do Estado, a se retirar da cervejaria de Buergerbrau antes do que se esperava. Pouco depois verificouse violenta explosão da qual resultaram seis mortos e sessenta feridos. O attentado provocou grande indignação na cidade.

— Os circulos politicos de Berlim acentuam que a proposta de paz do rei da Belgica e da rainha da Hollanda não produziu a menor impressão na Inglaterra. Os mesmos circulos observaram que o discurso de Lord Halifax torna superflua qualquer iniciativa de paz.

Pasikesinimas prieš Hitlerio gyvybę.

Lapkričio 8 dieną Miuncheno mieste įvyko išpuolis prieš vokiečių nacių 1923 m. „pučo“ paminėjimą. Į paminėjimą tą dieną atvyko iš Berlyno Hitleris, kuris pasakė kalbą. Po neilgos kalbos, Hitleris pasukombomis šėdė į specialiu traukinį ir greitai atgale į Berlyną. Vos Hitleriui pasitraukus iš miesto, ten įvyko milžiniškos bombos sprogdinimas, kuris vietoje užmušė 6 asmenis. Dar trys žmonės greitai mirė nuo žaizdų. Keliasdešimt žmonių sužeista. Visame Miuncheno mieste kilo baisi panika. Šis atentatas prieš Hitlerio gyvybę sujaudino visą Vokietiją. Vokiečių policija paskyrė puse milijono markių tam, kas suras ar išduos kaltininkus, bet iki šiol kaltininkų surasti nepavyko.

Vokiečių laikraščiai rašo, kad šis atentatas prieš Hitlerio gyvybę surengė svetimsaliai agentai, bet šie kaltininkai dar nesurasti, tai nieks nežino, kaip būtų kešinosi nužudyti Hitlerį. Šiuo kartu Hitleris savo gyvybės nepalydėjo tik atsitiktinai, jis pasitraukė iš įskilimų vietos, lyg nujausdamas pavojų, pirma negu būtų tikėtasi.

Laikraščiai rašo, kad dėl šio atentato būsiąs pabrėžtas ir vietos Vokietijos policijos viršininkas.

Slaptas vokiečių planas užpulti Olandiją ir Belgiją.

Olandijos slaptoji policija susekė slaptą vokiečių planą, pagal kurį jie ruošiasi su dideliu smarkumu užpulti Olandiją ir Belgiją. Per šių dviejų valstybių teritoriją vokiečiai nori pulti sąjungininkus. Mat Belgijos ir Olandijos sienų prancūzų fortifikacijos linija yra daug silpnesnė, todėl vokiečiai tikisi per jas prasilausti. Susekus slaptą vokiečių planą olandai ir belgais smarkumu stiprina savo sienas nuo vokiečių pusės ir ruošiasi sutikti puolimą. Vokiečiai pasiekti šiuo metu sukoncentravo daug kariuomenę prie Belgijos ir Olandijos sienų.

Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas, ukaris askpelnė 1937 m. nauja Brazilijos Konstitucija.

Vokiečiai ruošiasi ofenzyvai

Laikraščiai vėl plačiai rašo apie vokiečių ruošiamą ofenzyvą vakarų fronto Vokietijai smarkiai koncentruoja savo kariuomenę prie Olandijos ir Belgijos sienų. Daugelis karo žinovų mano, kad Vokietija suvokė Olandijos ir Belgijos atakines, puldama sąjungininkus per minėtų dviejų valstybių teritoriją. Vokiečiai aiškina, kad jie nematė pulti Olandijos ir Belgijos sukoncentravo kariuomenę tų valstybių pasieniuose, kad apsisaugoti nuo sąjungininkų staigaus puolimo.

Belgija ir Olandija irgi smarkiai ginkluojasi ir ruošiasi gintis nuo betkokio vokiečių pasikesinimo.

Didžioji vokiečių ofenzyva turinti prasidėti artimiausiomis dienomis. Esą pirmoji bus sianti paleista į „darbą“ galinga vokiečių aviacija, kuri pradės bombarduoti Anglijos ir Prancūzijos miestus. Anglai ir Prancūzai esą pasiruošę sutikti betkokį vokiečių puolimą.

Užtvino dalis Siefriedo linijos.

Iš Amsterdamo pranešama, kraščiai įdėjo keletą fotografu kad Reino upėje pakilęs vanduo nuotraukų, iš kurių matyti, kad užtvino dalį Siefriedo linijos, kaip vanduo užliejo dalį linijos fortifikacijų. Olandų laivturtvių.

GEGUŽYNĖI

Lapkričio 19 dieną, sekmedienį, Sporto S-ga Lėthuania Vila Galvão rengia didelę gegužynę su futbolu, cirtynėmis, krepšiniu, komišku sportu, plaukimu ir t.t. Po programos, kuri baigsis 13 val. prasideda didžioje salėje spektaklis. Manoma, kad gegužinėn atsilsenkys daug lietuviškos visuomenės, nes panosios įvykos iš miesto su programa jau senai nėra buvo.

Karo lėktuvai seniau ir dabar

Kaip atsirado ir išsivystė karo aviacija

(Tąsa iš Nr. 60)

Vidutinis bombone. skrenda iki 350 km per val., pakelia iki 3.000 kg. krūvį ir turi apie 1.000 kg bombų. Sunkusis bombonešis turi 3 ar 4 motorus, kiekvieną po 800 — 1.200 arklio jėgų galimumo skrenda iki 400 km. per val., paima nuo 1.000 — 3.000 kg bombų krūvį. Jo nosyje, abiejose šonuose, viršuje ir apačioje yra kulkosvaidžių lizdai. Dažniausiai kulkosvaidžiai su jungti po du, tris ir keturis ir šaudo visi kartu. Iš viso toks lėktuvas turi 10 — 12 kulkosvaidžių ir 8 — 10 žmonių įgulą. Kai kurie jų dar apginkluoti 20 — 24 milimetrų automatiskomis greit šaudančiomis patrankėlėmis, kurios šaudo iki 2 km atstumo ir per minutę gali išleisti 400 granatų. Tai tikros skraidančios tvirtovės, kurios priešui gali padaryti didžiausią žalą. Apsisaugoti nuo priešlėktavinių patrankų, tokie bombonešiai skrenda labai aukštai, iki 10 km aukščio, kur dėl skysto oro lakūnai užsideda dirbtinio kvėpavimo kaukes. Nuo naikintųjų jie ginasi save kulkosvaidžiais iš visų pusių ir atsisauo patrankėlėmis.

UGNIS, GRIUVĖSIAI IR BAIMĖ

Didžiojo karo metu kariau-

jančios didžiosios valstybės visos drauge pagamindavo iki 400 lėktuvų per savaitę. Apskaičiuojama, kad per visus 4 karo metus kare dalyvavo apie 100.000 įvairių karo lėktuvų, iš kurių apie 50.000 buvo numušti ar kitaip sunaikinti. Dabar tie skaičiai atrodo visai nedideli. Karo žinovų manimu, prieš šio karo pradžią Vokietija turėjo 10.000 lėktuvų, Prancūzija 7.000 Anglija — 5.000, Sovietų Rusija 11.000 ir Italija 5.000 lėktuvų. O kiek jų pagaminama kasdien karo metu! Sakoma, kad didžiausią smūgį lenkų armijai sudarė vokiečių karo aviacija. Ant lenkų buvo meta apie 5.000 lėktuvų kurie viską sumaišė su žeme, nušlavė pasipriešinimus ir atlaisvino kelį savo sausumos kariuomenei. Jau pirmomis karo dienomis vokiečių bombonešiai apmėtė bombomis daugelį lenkų aerodromų, sunaikino šimtus lenkų lėktuvų, sugriovė daug svarbių tiltų, sudaužė kariuomeną gabenančius traukinius ir visame krašte sukėlė baimę ir sąmyšį. Lenkų lėktuvai tik nedaugelyje vietų galėjo stoti į kovą su vokiečių lėktuvais. Keli šimtai lenkų lėktuvų pabėgė į Rumuniją, Latviją ir kitas kaimynines valstybes, nes oro kautynių persvara visur buvo vokiečių pusėje.

Kaip BOMBONEŠIAI BOMBARDUOJA

Už priešaky sėdinčio kulkosvaidininko yra lėktuvą valdanco pilotas sėdyne. Toliau lėktuvo dugne stiklinis langas ir greta bombardavimo aparatas. Pro tą langą bombų mėtytojas pro tam tikrą prietaisą suranda taikinį, nutaiko ir paspaudžia rankeną. Bombos krinta iš atskiros kameros lėktuvo liemenyje arba iš sparnų. Bombos yra įvairios, nuo 2,5 kg iki 500 kg svorio. Vienos jų griau-na ir aruo taikinius, kitos pa-dega trobesius. Tačiau per tą laiką, kai bombų mėtytojas prisitaiko, lėktuvas turi skristi vienodu greičiu ir vie-na kryptimi. O tas laikas, kuris trunka iki pusės minu-tės, kartais net kiek ilgiau priešlėktuvinės patrankos pa-sirošia šaudymui ir gali pa-leisti sviedinius. Tai yra pa-vojingiausias momentas. Jei per tą laiką bombos dar ne-bus išmestos ir lėktuvas ne-pakeis greičio, aukščio ir kry-pties, priešlėktuviniai pabū-klių sviediniai gali į jį pataiky-ti, o vienas taiklus sviedinys gali nulemti bombonešiu! Žu-vimą. Po to, kai lėktuvas iš-metė bombas ir pakeitė grei-tį ir kryptį, jau sunku į jį pa-taikyti. O ir pataikytas jis visvien bus atlikęs savo grie-

vimo darbą. Nuo numestų bombų didžiausi pastatai su-byrės į griuvėsius, kils gais-rai, žus žmonių gyvybė. Že-mėn nukritusios bombos išmu-ša duobes iki 5 metrų gilū-mo, kiauurai pramuša 10—12 aukštų namą.

LĒKTUVAI BE LAKŪNŲ.

Čia paminėsime tokius lėk-tuvus, kurie gali būti valdo-mi elektros magnetėmis ir radio bangomis. Didžiojo ka-ro metu vokiečiai darė ban-dymus su mažais laiveliais naikintuvais kurie buvo val-domi iš skrendančio lėktuvo. Toks laivelis paskandino ang-lų karo laivą „Erebus“. 1923 m. amerikiečiai darė tokius bandymus su šarvuotu laivu, kuris plaukiojo manevruose be žmonių įgulos valdomas per radiją. 1926 m. angliai bu-vo pagaminę keletą lėktuvų — robotų, kurie skraidė be lažūnų, radio bangomis val-domi, darė nuotraukas ir iš-metė bombas, 1928 m. sunkus Amerikos lėktuvas „Douglas“ be lakūno išskraidė apie 900 km, pakilo į 2.000 metrų auk-urį laimingai nusileido. Žino-vai sako, kad tie lėktuvai — robotai veikia panašiai, kaip telefono automatai. Lėk-tuvas yra bangų priimtuvas, o žemėje siųstuvas. Jei siųstuve pasuka vieną skaičių, lėk-

tuvus skrenda viena kryptimi, jei kitą kitą — kita ir t. t. Tuo pačiu būdu tvarkomas jo kilimas, nusileidimas, bombų išmetimas, kulkosvaidžių šau-dymas. Jei šis išradimas tik-rai yra pakankamai išbulin-tas ir karo reikalams naudin-gas, tai savaime yra aišku, kad šiame kare tokie lėktuvai — robotai bus pa-naudoti. Jie skris su didžiausiu tikslumu ten, kur ves-

juos radijo bangos ir jų kiami sės žemėje mirtį ir naikinimą. Jiems nebus re-lingos drąsių lakūnų tvirt-rankos ir žvitrios akys. karas gali iškelti daug bai-ligi šiol nematytų ginklų.

(Pabaiga)

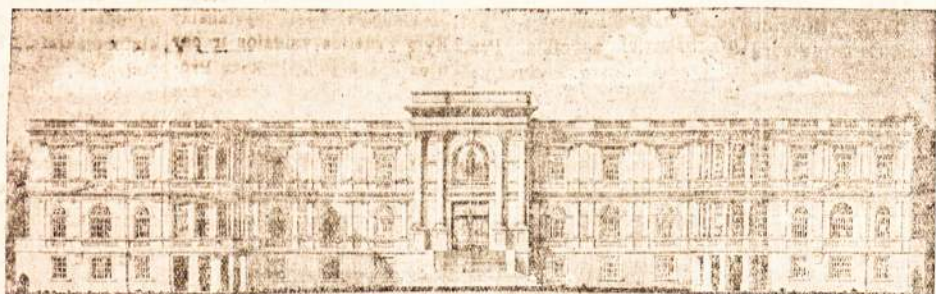
TIK LIETUVIŲ SKAIP DAMAS VISKĄ ŽINOS

Sovietų Rusijos karinės pajėgos.

Ilgą laiką Sovietų Rusijos karo jėgos buvo lyg savotiš-ka paslaptis. Apie jas daug spėliojo ir įvairiai vertino. Vieni teigė, kad jos esančios nedidelės ir gana silpnos, ki-ti tvirtina, kad jos esančios milžiniškos ir labai stiprios. Dabar vokiečių laikraščiai pa-duoda žinių apie Sovietų ka-rines jėgas. Pasak tos spau-dos, rusai ligi šiol turėjo pus-trečio milijono karių, o šio metu, akivaizdoje naujo ka-ro Europoje, pasaukė dar apie pustrėčio milijono vyrų prie ginklo. Karo atveju Ru-sija galinti sumobilizuoti apie 35 mil. vyrų armiją. Dabarti-nė rusų armija turinti 40.000 lengvųjų ir 33.000 sunkiųjų kulkosvaidžių, 600 mažųjų patrankų, 11.000 lauko patran-kų, 2.600 sunkiųjų patrankų ir apie 2.000 sunkiųjų tvirtovinių patrankų. Rusija turin-ti 19.000 įvairaus tipo sunkiųjų ir lengvųjų tankų, apie 63 šar-vuotų traukinių, o visa jos sunkioji artilerija motorizuota.

Sovietų aviacija esanti la-

bai gausinga ir galinga. Ši metu Rusija turinti 8.800 sūsumos lėktuvų ir 3.600 hid-planų, jūros lėktuvų. Rus-turinti 73 aviacijos fabrik-kuriuose dirba apie 200.000 darbininkų, ir galinti per-nesį pagaminti po 1.500 nau-jų lėktuvų. Rusų jūros kara-laivynas esąs gana didelis apie 600.000 tonų. Laivų sudaro 14 linijiniai šarvi-kovos laivai, 8 kreiseriai, 2 naikintojų, 250 povandeni-ųjų laivų ir 200 torpedinių laiv-ir dar jie stotasi 6 šarvuoti-ųjų kreiserius, 2 linijos laivai 2 lėktuvnešį, 9 kreiseri-24 naikintojus ir apie 50 pa-vandeninių laivų. Pagai šiuo-vo sienas rusai esą pasida-dideliu susitiprinimus: an-4.000 kilometrų ilgumo suni-prinimų juosta esanti pasta-ta Volimųjų Rytų ir 4.500 ilgumo juosta vakarų pa-nyje, pagal Lenkijos, Rui-nijos, Estijos ir Suomijos N-nas. Dėl to dabar visų did-ųjų valstybių akys nukrypč-ją ir visi spėlioja apie Ru-jos ketinimus.

Viena moderniausių Campinas miesto ligoninių

Laisvoji Lietuva --- Bangpūčio Ženkle...

(Specialiai „LIETUVIUI“).

Jūra! Baltija!...
Tai Tave sveikina kiekvienas lietuvis! Kiekvieną lie-tuviškai plakanti širdis Tau siunčia savo ilgesio ir mal-dos atodūsius...
Senovės lietuvių daina sa-ko:
Ant marių kranto. Palan-gos miestely... Gyvena bro-liai mūsų žemaitėliai... „Ir toliau ta pati daina sako:
„Ten kur laiminga buvo žemė mūsų, Kol buvom ponais gūdų, lenkų, prūsų!“ —
Deja... tai praėjis! Praeities daina. O iš apsamanojusios praeities lietuvis, dabarties lietuvis, jėgų semtis, negali!
Dabarties romantikai merdė ja ir žūva, realistai — laimi! Kas atkakliu ryžtumu skinas kelią, kas natūpčioja vietoje, kas nesidairo į praeitį — pasiekia tikslą.
Toks ir dabarties lietuvis. Šiandie jis kreipia savo veidą į Baltiją — neveltui. Šiandie romantikos ir legendų apie Jūratę bei Kastytį, ar dainų apie Palangos Birutę lietu-

mažučiai varteliai į pasaulį — vos 21 kilometras...
O to dėl, kad nors ir senai supratom — tik dabar įvertinom! Tik dabar lietuvių akys, min-tys, širdis ir jausmai nukryp-jo į — Baltiją!
Nes Jūra yra žmonijos tur-tų, sveikatos, jėgų ir didingu-mo šaltinis! Ne išsenkamas, nedžiūstąs šaltinis. Jūra at-keria žemynus, tautas. Ir jū-ros skiria daug mūsų tautie-čių tolimuose kontinentuo-se...
Per jūras mes susisiekiame su užjūrio broliais ir sesė-mis...
Jūra — Baltija nedidelius mūsų valstybės plotus išple-čia tiek kiek ji pati yra di-dinga ir plati...
Jūra žmonių pastangų, ener-gijos, ryžtingumo ir sumanu-mo auklėtoja, įkvėpėja, dva-sintoja! Ji pakelia mus iš pil-kos kasdienybės!
Net — smulkūs egoistiški materialistai — jūros akivaiz-doje pasižada likti kilnesniais tauresniais ir vertais savo kaip žmogaus, kaip lietuvių vardo!
Miela mūsų Baltija!
Tu šimtmečių šimtmečiais nenuilstamai plauni smėlėtus mūsų Tėvynės krantus! Tu nauksini ją gintarais!.. Tu savo žalsvomis bangų kaska-

domis oši mums amžinąją gy-vybę, amžinąją vilties ir va-lios simfoniją!..
Baltija, Tu įskiepiji ir su-nieksėjusioje širdyje tauriausią meilę! Įkvėpi herojišką pasiryžimą, pažadini, pakeli iš pilkos žemės dulkių, ir nuplauji savo tyromis glamo nėjančiomis vilnimis...
Kodėl?
Neklauski, drangus užjūrio broli, kodėl? Nes tikrai pa-raustų žalsvosios Baltijos bangos jeigu iš karto sutekė-tų į ją visas mūsų prabėčių, senelių, tėvų, brolių ir sūnų kraujas, kuris išlietas vien tik tam, kad laisvai skambėtų lietuviškos dainos mieliosios Baltijos krantuose!
Todėl nepaprastos vilny-snarena mums ją aplankiu siems!
Ne nepaprastas bangų ska-landavimasis girdisi tyliais Palangos — Šventosios vaka-rais...
Tai protėvių, tai brolių kraujas plauja pamaro smė-lį... Tai jų vėlės mums įkve-pia šitos dvasios, šito ryžtu-mo ir šventos kovos už sąva-rij pamari, be kurio mes ne-būtume nei laisvi, nei nepri-klausomi, nei kultūringi...
Todėl ir kryпта visų lietu-viųjų akys ir širdys į didingą Baltiją! Į jos amžinąją gyvy-

bę, duosumą, žiaurumą ir pagaliau kerštą...
Bet, mes jau nenorime Bal-tijos keršto! Mes norime nuolatės Tavo! Mes norime sutpis di-deliais lietuviškais laivais! Norime skaitlingais laivais išskleisti lietuvišką vėliavą viso pasaulio vandenyse...
Ir — jeigu kas nors mė-gins mus nuo Tavoš, Baltija atstumti — mes noriai atiduo sime tiek lietuviško kraujo kiek jo teka kiekvieno lietuvių gyslose!!
Gal mes mirsime ant Tavo krantų, bet niekas nenustams mūsų šalin nuo Tavoš!..
Nes mes — esame laisva — BALTIJOS TAUTA.
Tokiais šūkais ir tokiu entuziazmu visa Lietuvos jau-nomenė sreisėsi į Baltiją per šiu metų Jūros Savaitę.
Dabarties lietuvis suprato, kad su Klaipėdos pagrobimu gavo giliausią žaizdą — ne-tekė vienintelės angos, išėjimo į platiąjį pasaulį.
Per Klaipėdos uostą mes perveždavome net 80% įve-zamų prekių... Tik reikia su-prasti kaip turėjo stabilizuoti-s mūsų eksportas, importas ir kiek susitamazavo, kol sa-vo prekybą taip staigiai tu-rėjome nukreipti geležinke-liams.

Bet kas mums liko daryti Ar pasiduoti likimui ir mir-ti? Mirtis tokia sunkia mirtin-tika kaip nuskenusio povanden-lio laivo jūreiviui?
Ne!
Mes pasiryžome gydy-tis ir gyventi! Užgydysime, už-atoriaus išplėstą žaizdą susikūrsime savąjį nieka nepriklausomą uostą!
Vienas istorikas sako:
„Kas nėra jūros dalyvis? — atstumtas nuo pasaul-uo garbės! Tas Viešpatie Dievo posūnis. Nes tauta i laivyno, — tai paukštis i sparnų, žuvis be pelekų, brū dis be ragų, riteris be kardok — tai elgeta ir žmonijos va-ig-gas...“
— Iš šių žodžių bus aišk-kodėl visi ir visada taip val-žosi ir varžėsi praeityje dē dir-jūru.
Istorija tvirtina, kad 75% pa-visų pasaulyje buvusiuųjų kėrkė-rų yra kilę dėl jūrų...
Todėl — aiskus jaunimėk-veržimasis, prie jūros, aišku-žtas entuziazmas su kuriu-šal dabarties lietuvis eina priėm-ŠAVOSIOS BALTIJOS KRA-ek-tų!..
— Palanga — Šventoji.
Palanga, 1939. VIII 15.

* * *

Iš Lietuvos

(„Eltos“ žinios iš spalio 23 d., gautos oro paštu)

PERTVARKOMAS STATYBOS DEŠIMTMETIO PLANAS.

Kaunas. Susisiekimo ministerija neseniai buvo pabūsi geležinkelių, plentų ir kelių statybos dešimtmetio planą. Tačiau planas nebuvo numatytas susisiekti su Vilniu, tad atgama Vilnių ir Vilniaus kraštą, visą planą gerokai pakeičti ir pakeisti. Jau numatyta statyti naują geležinį tarp Zarasų ir Turmonto keliama reikalas Utenos Saldukiškį sujungti su Vilniu, tam reikalui atnaujinti siaurąjį geležinį nuo Kiauneliškių stoties iki Švenčionėlių. Be to svarbiausia ilgai netruks atstatyti Alytaus Varėnos geležinkelį ir pastatyti tiltus per Nemuną ir Merkį. Iš plentų pirmoje eilėje bus baigtas Kauno — Vilniaus kelias, kurs siūloma tiesti nebe per Vievi, bet nuo Žiežmarių į Trakus, iš kur į Vilnių eina senas plentas. Ukmergės ir Širvintų kelias bus praveistas plentu, o Širvintai bus sujungti plentu su Giedraičiais. Taip pat keliamas sumanymas Maletus sujungti plentu su ke

Padidino darbininkams atlyginimą.

Kaunas. Atsižvelgiant į tai, kad paskutiniu laiku pabrango kaikurie reikalingiausi maisto produktai, Vidaus Reikalų Ministerija susirūpino, kad tas pabrangimas neatsilieptų į gaujančių mažesnius atlyginimus darbininkų būkle, todėl, kol bus sutvarkytas bendras maitinimo klausimas, nustatyta pakelti atlyginimą 15, 10 ir 5% visiems pramonės darbininkams, kurie gauna mažesnes kaip 7 lt. imtinai dienos atlyginimo normas.

— Žinios apie Vilniaus atgavimą tebejudina visą Lietuvą ir kasdien išvis krašto vietų tebeino raštu ir telegramomis padėkos džiaugsmo pareiškimai Respublikos Prezidentui.

— Charbinas /Tolymieji Rytai/. Lietuvos Konsulatas Charbine išdavė Lietuvos užsienio pasus Mandžiuke nuo senų laikų gyvenantiems lietuviams ir iš Lietuvos kiltiesiems asmenims. Tai esą asmenys, kurie Mandžiuke užima žymias vietas ekonominiame ir kultūriname gyvenime.

Siemiet nuo metų pradžios išvežta į užsienius jau arti milijonų kiaušinių kas yra apie 100.000 kiaušinių daugiau, negu pernai.

— Lietuvos oro susisiekimas tarp Kauno ir Rygos yra labai gyvas. Iškluvais „Stepas Darius“ ir „Stasy Girėnas“ kasdien į vieną ir kitą pusę vežiojami keleiviai pastas ir mažesni siuntiniai.

— Finansų ministerijos nurodymu nuo spalio 20 d. geriamojo spirito ir degtinės monopolis pakeltas apie 25 nuošimčių. Taip pat pabrangintas alus ir šiek tiek tabako dirbiniai.

Kaunas. Spalio 21 d. posėdyje seimas priėmė 4,5 nuošimčių Vilniaus paskolos įstatymą 50 milijonų litų sumai. Paskola buvo sunaudota išimti Vilniaus krašto atstatymo reikalams ir bus privaloma visiems valdininkams, pramoninkams, prekybininkams ir mokantiems darbo pajamų mokesčius. Tik ūkininkams ši paskola nebus privaloma.

— Kaunas. Katalikų spandoje keliamas klausimas įkurti Vilniuje antrąją metropoliją Lietuvos bažnytinėje provincijoje. Ši metropolija galėsianti apimti Vilniaus, Kaimišadorių ir Panevėžio vyskupijas, o kitos vyskupijos galėtų būti Kauno metropolija.

— Siemiet į V. D. Universitetą priimta apie 1200 naujų studentų ir klausytojų.

LIETUVA GAVO TIK DALĮ VILNIAUS KRASTO TERITORIJOS.

Naujausios žinios praneša, kad Sovietų Rusija grąžino Lietuvai tik dalį Vilniaus krašto teritorijos. Be Vilniaus kiti didesnieji miestai, kaip Gardinas, Lyda, Ašmena ir net Švenčionys liko Sovietų

Campinas miestas naktį.

Klaipėdos kraštas ir Rytprūsiai

Klaipėdos kraštas administraciniu atžvilgiu dabar atitekęs vadinamam Prūsų kraštui, Rytų Prūsų provincijos administracijos organams. Kaip žinia, paskiri Vokietijos kraštai anksčiau turėjo savo ministerinius vienetus. Ypač Prūsų kraštas su sostine Berlynu turėjo visą ministerijų tinklą, bet nacionalsocialistinės santvarkos reformos paveikė visus Vokietijos kraštus kartu su Prūsų kraštu. Visų kraštų ministerijos panaikintos. Prūsų kraštui paliko tik vadinama ministerio pirmininko institucija. Bet praktiškai ji neveikia. Prūsų krašto ministras pirmininkas yra pats Geringas. Visi kraštai dabar netarpiškai palaiko administracinius ryšius su reicho centru Berlyne.

— Kaunas. Pagal Lietuvos verslininkų įstatus, Lietuvos Verslininkų sąjungos qvainė yra Lietuvos sostinė, tad atgavus Vilnių, manoma, kad Lietuvos Verslininkų Sąjunga netrukus persikels į Vilnių, kur p ersikels ir verslininkų organas „Verslas“. „Verslo“ redaktorium paskirtas iš Amerikos grįžęs Albinas Briedis.

PLEČIANT paukščių ūkį ir siekiant turėti iš jo galmi daugiau naudos, pirmiausia tenka rūpintis gera veisline medžiaga. Kitais metais Panevėžlo perykla yra numaciusi, laike pavasario sezono, išperinti apie 400.000 viendiečių viščių. Dabar jau turima 85 kontroluojami vištų ūkia. Bet jų neužtenka tokį kiaušinių skaičių perinti. Todėl jau praplėtus Panevėžio peryklą, Žemės ūkio Rūmai nutarė įsteigti 58 kontroluojamus naujus paukščių ūkius su apie 7.000 vištų.

Praktiškai ir toliau paliko vadinamą provincijų administracijos ir partijos centrai didesniuose miestuose. Rytų Prūsams toks administracinis vienetas yra Karaliaučiuje, čia jis buvo ir anksčiau. Šiam administraciniam centrui vadovavo krašto valdžios viršininkai — prezidentai. Dabar jų pareigos sujungtos su NSDAP nacionalsocialistų partijos apygardos vado pareigomis. Jau iš pat naci nalsocialistinio sąjūdžio pradžios šioje vietoje buvo partijos veikėjas Kochas. Jis ir dabar yra vyriausias Rytų Prūsijos valdžios ir partijos pareigūnas, Rytų Prūsai dar padalinti į keturis mažesnius administracinius vienetus su centrais Karaliaučiuje, Gumbinėje, Alensteinėje ir Elbinge.

Rytų Prūsų kraštas apima 36.998 kvadratinį kilometrų plotą, (Lietuva be Klaipėdos krašto turi 54.800 kv. kilometrų), Klaipėdos kraštas 2.800 kv. kilometrų. Klaipėdos kraštas dabar priskirtas Gumbinės apygardai, nors anksčiau tam tikra jo dalis priklausė Karaliaučiaus apygardai. Į Gumbinę dabar perkeltos ir visos krašto centrinės įstaigos arba perimtos jų įstaigų bylos. Žodžiu, Klaipėdos krašto direktorijos darbai dabar atiteko Gumbinės apygardos administracijai.

Visas Rytų Prūsų kraštas turi 2.300.000 gyventojų, vadinasi, kiek mažiau nei Lietuva. Provincijos sostinė Karaliaučius dabar turi 316.000 gyventojų, arba apie 70.000 mažiau nei Ryga. Antras pagal gyventojų didumą Elbingas — 72.000 gyventojų, trečias — Tilžė — 57.000 gyventojų, ketvirtas — Alensteinas — 43.000 gyventojų, o Klaipėdos krašto dabartinis administracinis miestas turi vos 19.000 gyventojų.

Pažymėtina, kad Rytų Prūsų kraštas, kuriam dabar prijungtas Klaipėdos kraštas duoda didžiausią gyventojų prieraugį visoje Vokietijoje, būtent, 1937 metais vienam gyventojų tūkstančiui čia buvo 10,9 ir 1938 metais — 11,6 natūralaus prierauglio, o šiaip Vokietijoje vidutiniškai tuo pačiu laiku natūralus prierauglio yra tik 7. Klaipėdos krašte natūralus prierauglis buvo mažiausias visoje Lietuvos teritorijoje — jis pasiek-

davo vos 3—5 vienam gyventojų tūkstančiui.

Paskutiniaisiais statistikos duomenimis Klaipėdos krašte buvo 152.000 gyventojų, iš jų apie 48.000 Klaipėdos mieste. 1925 metų statistikos duomenimis Klaipėdos krašto gyventojai tautybėmis taip pasiskirstė: lietuviai 37.000 arba 26,6%, klapėdiškiai 34.000 arba 24% vokiečiai 59.000 arba 41,9%.

Nepatikrintu apskaičiavimu šių metų pradžioje gyventojų tautybės statistika buvo kiek pakeitus lietuvų tautybės naujai, būtent lietuvų tautybės gyvedtojai sudarė jau 28,1%, klapėdiškiai 22,9% ir vokiečiai 41,8%. Vadinasi, klapėdiškių skaišius kiek sumažėjo ir lietuvų padidėjo. o vokiečių paliko kaip ir 1925 m. Verta pažymėti, kad klapėdiškių vardu daugiausia vadinosi lietuviai, tik jie norėję tuo lyg skirtis nuo Didžiosios Lietuvos lietuvų. Krašto gyventojai vokiečiai yra tautiškai pakankamai susipratę ir klapėdiškiais niekada nesivadina. Vokiečių statistiniais duomenimis 1925 metais dabartiniame Klaipėdos krašte gyveno 38.077 lietuviai, 68.600 vokiečiai ir 1.300 žydų. Pagal pavardes dabar Klaipėdos krašte turėtų gyventi 65,8% lietuvų, 26,1% vokiečių ir neatskios kilmės 8,1%.

Kaip žinia, šiais metais buvo Vokietijoje gyventojų surašinėjimas, tačiau Klaipėdos krašto gyventojų surašinėjimo nebuvo. Palikta vadovauti senesnio 1925 metų gyventojų surašinėjimo duomenimis. Apytikriu skaičiavimu per penkiolika metų Klaipėdos krašte gyventojų skaičius padidėjo apie 10.000. Klaipėdos kraštui atitekus Lietuvai, apie 6.000 gyventojų buvo optavę Vokietijos pilietybę ir išsikėlę gyventi į Vokietiją. Maždaug tiek pat buvo atsikėlę iš Didž. Lietuvos ir nuolatos apsigyvenę Klaipėdos mieste. Besikūrijant Klaipėdoje naujoms pramonės įmonėms, bėgo žemės ūkio darbininkai į miestą, o į jų vietą ūkininkai parsigabendavo darbininkų iš Didž. Lietuvos. Klaipėdos krašto pramonėje 1924 metais dirbo apie 5.300 darbininkų, o 1938 metais jau apie 10.000 darbininkų.

V. Gv.

LIETUKIS STEIGS VILNIUJE SAVO SANDĖLIUS.

Kaunas. Lietūkis yra pirmosios planą Vilniuje greitai atidaryti savo sandėlius, iš kurių bus aprūpinami prekybiniai sandėliai kooperatyvai. „Maisas“ taip pat žadė Vilniuje atidaryti sandėlius ir kitių būdų aprūpinimo miesto rajonai mėsos produktais. Be to prie geležinkelių stočių ir kitose pagonėse susisiekimui viešiesiems stiegs gyvulių supirkimo punktus, kuriuose vilniečiai galės gauti parduoti saugius gyvulių priauglius tvirtais kainomis. — Be to, tiri-

ma, kad privačios stambiosios firmos rengiasi Vilniuje atidaryti savo skyrius. Bendrai, verslininkai ir biznieriiai Vilniaus prijungimo proga turi pasiruošę įvairių planų. — Numaciūs eilei valdininkų ir tarnautojų iškelti į Vilnių tarnybos reikalais, pradeda ir Kaune atpingti butai. Spėjama, kad neužilgo Kaune butų nuomos mokesčiai atpigs 20%. — Lietuvoje plačiai pradedami ruošti vilniečių vakarai su Vilniaus temomis ir Vilniui skiriamų vakarų pelnu.

ANCIUOSE ATYDARYTI KAUCIJE VI GIMNAZIJOS RUMAI.

Kaunas. Spalio 22 d. Kaucyje buvo atidaryti Kaucyje VI gimnazijos rūmai. Šie rūmai buvo baigti ir su visais įrengimais vieną milijoną litų. Tai gražiausioji gimnazija vienoje Baltijoje. Rūmai yra erdvi, turi talpos 19.165 kub. metrų, visus, viskas padaryta ir gražiai, prisi-lygiavus visų dabartinių statybos reikalavimų; naujausiuo-

se gimnazijos rūmuose yra moderniai įrengti mokslo kabinetai, dušai, sporto salė, muziejus, virtuvės, valgyklos ir kitos reik. patalpos. Gimnazijoje dirba 30 mokytojų ir 611 mokinių, kurių 276 berniukai ir 335 mergaitės, tautybės atžvilgiu 591 lietuviai, 17 vokiečiai, 2 žydai ir 1 rusas. Beveik visi mokiniai — Šanžių ir A. Panemunės gyventojų vaikai.

LIETUVOS PREKYBOS SUTARTIS SU SOVIETAIS.

Kaunas. Grįžęs iš Lietuvos, kur buvo pasirašyta Lietuvos — Sovietų Sąjungos prekybos sutartis — 30 metų, užsienio ekonomijos doparmento direkt. J. Norkaitis pabrėžė, kad ligi sudarytomis sutartimis prekybė kraštą aprūpinti metams būtinausio varo prekėmis, kaip druska, du, gazelinu, benziniu, cukru, tabaku, anglimis, trąšomis, žemės ūkio mašinomis. Ši eksportu ligi šiol nebuvo ypatingų sunkumų ir visiškai neturėti ir atei-

sės, tai yra karo nualintas kraštas, kurio atkūtimui bus reikalinga nemaža gėrybių, kurias normaliu laiku būtų galima eksportuoti į užsienius. Darani paskutines sutartis, turėta galvoje ir Vilniaus reikalai, kad atitinkami produktų kiekiai jau yra Vilniaus reikalams rezervuoti. Naujoji prekybos sutartis su SSSR, kaip pareiškė dr. Norkaitis, pagyvins ligšiolinius su ta valslybe turėtus prekybinius santus ir žymiai dalimi prisidės prie mūsų aprūpinimo reikalingomis išvežamomis prekėmis, iš antros pusės praplės rinką mūsų žemės ūkio gaminiam. Bendra prekybų apyvarta su SSSR padidės 50%.

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS.

SULAUKTA LIETAUS.

S. Paulo ir kituose estaduo se ilgą laiką viešpatavo ne paprasta sausra, kuri ūkininkams padarė daug nuostolių. Paskutinėmis dienomis įvairiuose S. Paulo estado vietoje pradėjo po truputį lyti. Kadangi dėl ilgos sausros vi sur žemė buvo labai išdžiūvusi, tai dar reikia, kad daugiau palytų.

Ūkininkas.

GRAŽIAI PROGRESUOJA SPAUSTUVĖ „BALTICA“.

A. Bumblo spaustuvė „BALTICA“ yra vienintelė S. Paulo lietuviška spaustuvė, kuri palyginti per visą trumpą laiką padarė didelę pažangą. Spaustuvė savininkas A. Bumblo neseniai dar nupirko įvairių raidžių už 2.000 su viršum milreisų.

Spaustuvėje „BALTICA“ spausdinamas ir „Ryto“ žurnalas. Kadangi „BALTICA“ visus spaudos darbus atlieka švairiai ir gerai, tai beveik visi lietuviai savo spaudos darbus duoda šiai spaustuvei.

J.

PERSIKĖLE Į SĄO PAULO.

Mūsų laikraščio skaitytojas Juozas Kujevas šiomis dienomis persikėlė gyventi iš fazendos Coqueiros į S. Paulo.

KUR PARUOŠTI DOKUMENTUS LEGALIZACIJAI.

Daugelis lietuvių nusiskundžia, kad kauriuose vietose legalizacijai dokumentų paruošimas labai ilgai užtrunka ir žmonės turi sugaišti daug laiko, kol visi dokumentai paruošiami.

Dėl dokumentų paruošimo legalizacijos reikalams geriausia kreiptis į „Lietuvio“ redakciją, nes čia dokumentai paruošiami labai greitai, be laiko gaišinimo ir pigiau negu kitur. Kam skubiai reikalinga „Lietuvio“ redakcija paruošia visus dokumentus per keletą valandų ir atiduoda juos į rankas.

Neturintiems darbininkams iš negglintiems iš karto visų pinigų sumokėti „Lietuvio“ redakcija paruošia visus dokumentus lengviausiomis išsi mokėjimo sąlygomis, pradedant nuo 10 milreisų į mėnesį. Paruošiant dokumentus išsimokėjimui neimama jokių nušimčių nei pakeliama kaina už darbą.

Darbas greitas, sąžiningas ir garantuotas.

AR NEPABRANGS MAISTO PRODUKTAI?

Daug kas spėlioja, kad dėl sausros, kuri žemės ūkiui padarė labai daug nuostolių ir dėl kitų priežasčių netolimuje ateityje dar pabrangs kai kurie maisto produktai. Manoma, kad pabrangs ryžiai, fasoliai /pupelės/, miltai ir pieno produktai.

Dėl maisto produktų brangumo ir nedidelio atlyginimo kaskart darosi sunkesnis darbininkų gyvenimas miestuose.

Darbininkas.

GRĮŽO MOKYTOJAS S. BAKŠYS.

Lapkričio 8 dieną grįžo į S. Paulo iš atostogų Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokyklos vedėjas mok. Simas Bakšys. Teko patirti, kad mokytojas S. Bakšys greitai laiką pradės eiti savo pareigas Vysk. M. Valančiaus mokykloje.

Šios mokyklos vaikučiai ir jų tėvai labai laukė mokyklos vedėjo sugrįžtant.

RUOŠIASI EGZAMINAMS.

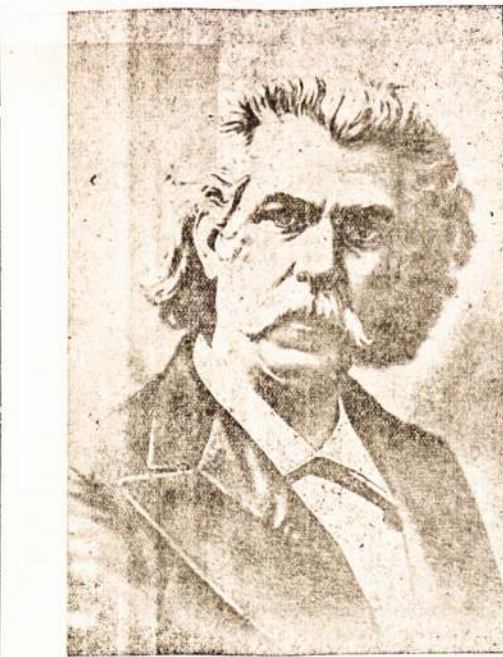
Visų S. Paulo lietuviškų mokyklų aukštesniųjų skyrių mokiniai ruošiasi išleidžiamiesiems egzaminams. Portugalų kalbos išleidžiamieji egzaminai įvyks dar šį mėnesį. Lietuvių kalbos išleidžiamieji egzaminai žada būti šio mėnesio pabaigoje ar gruodžio pradžioje.

SEKMINGAI VYKSTA „LIETUVIO“ VAJUS.

Nuo lapkričio 1 dienos paskelbus „LIETUVIO“ vaju mūsų skaitytojai gyvai sujudė. Pirmieji „LIETUVIO“ vajuos talkininkai, kaip A. Petrusis, J. Adomavičius, A. Sardonis, J. Ruzgas, P. Miškinis, A. Paniatauskas, Pr. Lutkus, J. Skripiūnas, J. Sakalauskas ir kiti jau surado nemažai naujų prenumeratorių 1940 metams. Kai kurie skaitytojai užsako laikraštį savo giminiams ir draugams į Lietuvą bei kitus kraštus.

Tenka pastebėti, kad šių metų „LIETUVIO“ vaju vyksta su daug didesniu pasisekimu, kaip kitais metais.

Labai džiugu, kad mūsų laikraščio skaitytojai labai jautriai atsiliepia į kiekvieną mūsų prašymą ar paragimą. Tas rodo, kad mūsų išeiviai gyvai supranta lietuviškos spaudos reiką ir aukštai vertina mūsų sunkų ir atsakingą darbą. Nors ir sunkiose sąlygose mes dirbame spaudos darbą su pasirijimu ir šviesia viltimi, nes jaučiame už savo pečių šimtus nuširdžių ir pasišventusių talkininkų, kurie mums šiame sunkiame darbe padeda ir paremia savo sunkiai uždirbtais reišais. Pasunkėjus laikraščio leidimo sąlygoms daugelis mūsų skaitytojų ir bičiulių stengiasi laiku apsimokėti už prenumeratą, bet dar šale to aukoja laikraščio naujai. Jau ir vėl turime nemažą naujų aukotojų sąrašą.

Brazilijos muzikos genijus Carlos Gomes.

knrj artimiausiu laiku pasakelsime.

Jei „LIETUVIO“ vaju ir toliau eis taip sėkmingai, tai reikia tikėtis, kad mūsų laikraščio skaitytojų skaičius 1949 metais dar žymiai padidės. O juo didesnis bus skaitytojų skaičius, tuo lengviau bus laikraščiui laikytis ir progresuoti bei augti.

VILA ZELINOS LIETUVIŲ ŽINIAI

Daugelis Vila Zelinos lietuvių nori užsiprenumeruoti „LIETUVI“, tačiau iki šiol negalėjo dėl to, kad ten dar nenešojamas paštas. Mūsų laikraščio bičiulis ir platintojas p. J. Baužis maloniai sutiko visiems Vila Zelinėje gyvenantiems prenumeratoriams visada įteikti laikraštį savo krautuvėje kuri randasi ant Prača Vila Zelina prie pat lietuvių bažnyčios. Taigi, Vila Zelinėje gyvenantieji lietuviai gali užsiprenumeruoti laikraštį 1940 m. metams be jokio vargo ir atsiimti tą pačią dieną kai jis išeina p. Baužio krautuvėje. Laikraštį užsiprenumeruoti galima „LIETUVIO“ redakcijoje arba tiesiog pas p. Baužį Vila Zelinėje.

GRAŽUS SUGYVENIMO PAVYZDYS.

Šią savaitę „Lietuvio“ redakcijoje lankėsi mūsų laikraščio prietelius Petras Blauzdys iš Martinopolio, kuris pasakojo įdomių dalykų iš lietuvių kolonistų gyvenimo.

Šioje apylinkėje gyvena Juozas Sukys, Jonas Poviltonis, Petras Blauzdys, Pranas Stanolninkas, Andrius Degutis, Antanas Barutis, Antanas Bonneika su šeimomis. Ypau įdomus reiškinys Juoso Šukio, Jono Povilionio ir Petro Blauzdžio gražus bendras sugyvenimas. Šie trys sąžiningi vyrai dar 1928 m. sudarė bendrovėlę, nusipirko 13 akierių žemės, bendrai gražiai gyvena. Valgo iš vieno puodo, dirba kartu, pėnądėpa į vieną sąskaitą, viskas didžiausio broliškumo pagrindan. Įdomu, kad šie garbingi vyrai per 12 metų nėra vienas kitam blogo žodžio pasakę. Savo pavyzdingu sugyvenimu pagarsėjo visoje aplinkoje — tres ir mamos. Ir bendrai, visi apylinkės lietuviai gražiai save pasistatė, tiek darbingumo tiek gražaus sugyvenimo atžvilgiu. Šioje apylinkėje pavieniai dirbančių veik nepasitaiko, daugiausia turti savo žemės ir yra gerai įsikūrę. Skaito lietuviškus laikraščius, aukleja jaunąją kartą lietuviškai.

Pasirodo kad vienas „brolių“, Petras Blauzdys, eina ir mokytojo pareigas. Daugiau panašaus lietuviško gyvenimo! Mokyti Jurgilas per p. Blaužį pasiuntė šiai gražiai kolonijai kelias dešimtis knygų.

Skaityk „Lietuvį“ ir žinosi viską kas dedasi pa-sauly.

Afrikos džianglių gyventojas liūtas.

SPORTAS

Lapkričio 19 d.

Artėja Lietuvos iškyla į Vila Galvą, tuo pačiu ir dešimtmečio sporto varžybų baigmė. Privalu kiekvienam lietuviui atkreipti savo dėmesį, kad Lietuvos dešimtmetis bei jo minėjimas būtų vainikuojamas šviesia aureole. Šventėje dalyvavimas turi būti pavyzdingas laiko ir elgsenos atžvilgiu. Programos vykdymas eis šia tvarka:

1. Futbolas /9 val./

- 2. 2 klm. eitynės.
- 3. Plaukimas /visų stilių
- 4. Šuoliai nuo tiltelio.
- 5. Skyrių pasirodymai.
- 6. Komiškas sportas.
- 7. Krepšinis, /baigiamo rungt. ir rinktinės su I Retiro/.
- 8. Sokiai.
- Sportinės varžybos užs nevēliau 13 val. Po varž norintieji galės linksmai šokt, pažaisit.

J. U-i

RUNGTYNĖS SU RHODIA.

Rugsėjo 16 d. pradinėse Lietuvos dešimtmečio minėjimo varžybose Lietuvos rinktinė turėjo rungtynes su Santo André nugalėtoju Rhodia. Rungtynės pasibaigė lygiomis 2 x 2; taigi, graži Lietuvos taurė pasiliko be savininko. Rhodia pasiūle tęsti rungtynes šį sekmadienį, pasiūlymas priimtas. Rungtynės vyks Rhodia aikštėje 14 val. Lietuvos rinktinę kuri žais prieš Rhodia, mano ma padaryti nuolatine ir reprezentuoti Lietuviją net interiore.

IŠ VILA BELOS SKYBIAUS.

Lapkričio 3 d. įvyko visuotina skyriaus sueiga, kurioje išrinkta nauja valdyba iš Eduardo Žukausko, pirm., Prano Ratkevičiaus sekret. Viktoro Paulovo išdininink. ir Adomo Kujavo ūkvedžio. Lin ketina naujai valdybai vesti skyrių į sporto lygio viršūnes. Naujoji valdyba nutarė išskirti iš D. L. K. Vytuto mokyklos ir išsineuoti naujas patalpas, kur galėtų sportininkai susirinkti trenirngui kasdien.

Praeitą sekmadienį turėjome draugiškas rungtynes, tre niurotės puobūdžio, su Bendruomenės São José komanda, kadangi mūsų komandai trūko kelių nuolatinių žaidėjų, tai pajėgumas susilpnėjo. Bendrai vieni ir kiti žaidė rįžtingai ir darniai. Šie du lietuvių klubai susitarė sužaisti draugiškas rungtynes Vila Galvą Lietuvos dešimtmečio baigiamose sporto varžybose lapkričio 19 d. Rungtynės prasidės ryto 9 val.

Lapkričio 12 d. numatytos rungtynės su jauniais Industrial Paulista (Papelão). Rungtynės įvyks iš ryto 9 val.

E. P.

IŠ BOM RETIRO SKYRIAUS.

Praeitą sekmadienį turėjome futbolo rungtynes Flor da Pitangueira šventėje. Burtų keliu teko žaisti su J. Flor Vila Ede, kur sėkmingai abi komandos lalmėjo — 2 x 1 ir 1 x 0, tuo laimėdami dvi gražias taures. Tenka pastebėti, kad skyriaus futbolas, nors dar visai jaunas, bet rįžtingų jaunuolių žaidžiamas gabių vadovų rankose, skina laimėjimą po laimėjimo. Tikrai lithuanietiška!

Ateinantį sekmadienį uumatyta rungtynės su Gremio

Liceu Vila Prudente, rungtynės vyks Vila Prudente.

V. Jesevičius

LAISVOJI KOVA.

Pereitą šeštadienį S. Paulo klubo salėje įvyks laisvųjų imtynės (luta livre) tarp visio garsaus imtininko li vie Kaminsko ir japonų galėtojo Ono I. Kamins ankščiau Brazilijoje buvo mas juodąja kauke (masc negra) ir turėjo nepaprastisisekimą, bet amžiaus ir gyvenimo naštos slegiam dabar turėjo nusilenkti ja nui, pralaimėjo 5 runde. Į gerų pratybų šis, buvęs įsisis lietuvis imtininkas, tų vėl parodyti savo jėgą.

A. Girči

ŠACHMATININKŲ TREČIADIENIS.

Po ilgos pertraukos Lietuvos šachmatininkai vėl susirinko trenirngui. Šį trečdienį Bom Retiro skyry patalpose matėme keletą rų rimtai kovojančių, kuri ateityje mano planū vesti pratybas.

ARTEJA SĄO SILVESTRO

Visi gerai prisimename S. Paulo S. Silvestro Naujųjų tų išvakarių per miesta b. ma. Šis gražus A. Gazi paprotys susilaukia nepaprastai daug aktyvių šalininkų nuolių tarpe. Bėga kas bėga dėl garbės, dėl dova, dėl savo pajėgumo patikimo, dėl klubo didybės. Kiekvienais metais atsiravo vienas kitas lithuanietis kurie tūkstantinėje rinktinėje jaunuolių minioje sugebė išsikisti veik į pirmųjų les. Siemet, kada Lithuanias placiau pradėjo žiūrėti į šias sporto šakas, São Silvestro bėgimas turėtų būti galvoje pratybų atžvil. Nors laiko turime apsciai, atsimenant 7 klm. distanc. jau dabar pradėti sistem. gas ir nuolatines praty. Lithuanios turimoji gy sportinė medžiaga prie to, treningo São Silvestro lėtu duoti tikrai nelauktų gmenų.

GRAŽUS LAIMĖJIMAS

Lapkričio 9 d. Bom Retiro skyriaus ping—pongo kor da žaidė Liberdade ruc mam turnyre „Amizade“ stipria Aivares Penteadomanda. Lithuanietiai laiktai lithuanietiška!

Lapkričio 11 dieną turny bus tęsiamas.

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasy vertimas tik 9\$800
PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 3) Tel. 2-0226 S. Paulo.

PIJAUS RUTKAUSKO
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
LIETUVIAMS NUOLAIDA.

išvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-
šALAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
UZEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

KLIVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
REACIJOS, HEMORAGIJOS, Siūlo ir venerinių ligų gy-
REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
grymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško sil-
ir t. t. Bendras chirurgija.

ulatorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
mas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 iki 20 valandos
Tel. 5-4175. KVIECIAMAS VYKSTI NAMUS BET
VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

linės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, že-
arkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai
kiti juridiniai reikalai.

linė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.i
2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
KALBA LIETUVIŠKAI.

AUTIEČIAI

Savo pačių naudai kreipkitės į
„Lietuvio“ redakciją šiais reikalais:

Norėdami užsiregistruoti ir išsi-
svetimšalio pasą (carteira de
tidade para estrangeiro.)

mus paruošiami visi dokumentai tiksliai, greitai, sąži-
ir daug pigiau kaip kitur. VISOS INFORMACIJOS

Norėdami išgauti liudimą (Cer-
do desembarque) iš Santos ar
de Janeiro uosto policijos ir imi-
cijos istaigų.

piname liudymą greitai, be vargo, važinėjimų į San-
didelių išlaidų. Prisiunčiame dokumentą paštu į-
Teikiame nemokamai visas informacijas laiškais
gyvenantiems lietuviams. Atsakymai reikia pridė-
ženklą už 400 reisų.

Norėdami turėti tikslų paso ar do-
mento vertimą.

ame pasus ir įvairius dokumentus vertimui. Pasų
mentų vertimai atliekami greitai, tvarkingai ir pi-
aip kitur.

Norėdami gauti savo senojo paso,
čio Lietuvos Konsulate, vertimą
ame ir paruošiamas vertimus legalizacijos ir kitiems
ms tu pasų, kurie yra Lietuvos Konsulato archyve
0 milreisų. Norėdami gauti Jūsų paso vertimą, tie-
kreipkitės į „Lietuvio“ redakciją.

Minkite patys ir kitiems pasaky-
kad kreipdamiesi visais reika-
„Lietuvio“ redakcija būsite pa-
nti, sutaupysite laiką ir pini

tikslas ne pasipelnytį, bet sąžiningai patarnauti
nticijams. Už patarimus ir informacijas neįjama-
do atlyginimo ir nereikalaujame jokių pasizadėji-
aržome teirautis ir kitur.

eresantus priimame:
darbo dienomis nuo 9 iki 7 val. vakaro. Sekma-
no 10 iki 12 val. Antradieniais, trečiadieniais ir
dieniais taip pat ir vakarais nuo 8 iki 10 val. vaka-
Bandeirantes, 475 Bom Retiro. Adresas laiškas:
18- caixa postal 1764 São Paulo.

DĖL SVETIMŠALIŲ REGISTRA-
CIJOS IR „KADERNETU“.

Einant įstatymu N° 3010 visi Brazilijoje gyvenantieji
svetimšaliai vyrai ir moterys nuo 18 iki 60 amžiaus iki šių
metų gruodžio 22 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti
„carteira de identidade para estrangeiro modelo 19“.

TAUTIEČIAI, neatidėliokite daugiau laiko ir pasisku-
binkite dabar tuojau užsiregistruoti ir išsiimti „kaderneta“.
„Kaderneta“ su registracija, pasų vertimais ir visais
kitais reikalingais dokumentais kainuoja tik

70\$000.

Interesantui reikalinga tik išsiimti „atestado de re-
zidencia“ iš vietinės policijos delegacijos.

Neikite kitur pirma nepasiteiravę pas mus. Krei-
piantis pas mus nesugaišite laiko ir sutaupysite pinigų.

Taip pat išrūpiname įvažiavimo liudy-
mus (certidão da policia maritima) iš Santos
ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos, „kadernetų“, vertimų, prašymų
reikalais kreipkitės į

„Lietuvio“ redakciją, rua Bandeirantes
474 Caixa Postal 1674 tel. 4-3925 ir į Agen-
cia Kalickas rua dos Gusmões nr. 324.

Galima kreipitis ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. į
„Lietuvio“ redakciją galima kreipitis vakarais nuo 8 iki 10
val. trečiadieniais ir penktadieniais.

DANTISTAS Vokiečių fotografijų istaiga

JOSE LEVKOVITS

„BERNARDO“

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

Išsteigta 1899 metais

São Paulo. Tel. 5-4954

Atlieka įvairius darbus foto

Diplomuotas Europoje ir São

grafijų srity. Specialybė pa

Pauly, su daugelio metų prak-
tikos. — Blombuoja dantisdidinime, o taip pat su da-
žais.

už 10\$000 su parcelana, arba

Darbas greitas, sąžiningas

sidabru. — Darbas garantuotas

ir pigus. Vyksta į namus fo

Traukia dantis be skausmo už

tografijų reikalais. Daro iš

58000 Atidaryta dieną ir naktį.

fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (seno

nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Stasio Šliktos Siuvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra
žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ
MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR
SĄŽININGAS. Prie siuvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius,
kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siuvykla atidare
skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Lietuviška Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai Lietuviams nuolaida.
atlieka visus spaustu- Užeikite įsitikinti
vės darbus.

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194 TEL. 4-3453

Seniausia lietuviška
siuvykla mūsų kolonijoje.
Medžiagas perka dide-
lėmis partijomis, todėl ir
kostiumai mūsų siuvyk-
loje pigiau, kaip kitur.
Taip pat turime gatavų
kostiumų ir kelnų vilno-
nėnų medžiagos po 388
pusvilnonės — 188000
brimo medžiagos kel-
nės nuo 68500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų.
Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS
Siuvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40 S. Paulo
(prie Sorocabano st.)

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ
poerniškais ir luksusiniai autobusais. Autobusai puikiau
siai įrengti. Minkštos dėlynės, tualetas, W. C., radio, baras
ir t. t.

Pakelimi sustoja Taubatė, Guaratingueta, Bananal ir
Poso Seco. Bilietas tik 658000. Į ten ir atgal 1108000. Iš
S. Paulo išsina kasdien 8 val. ryto ir į Rio, atvyksta 7 v.
vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5
val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties)

Tel. 5-7795 S. Paulo.

Rio: Av. Rio Branco, 9 3° andar sala 338 Tel. 23-2858.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sob. (kampas Boa Vista ir 25
de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5
aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO
Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo
2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA
Rua Barão de Itapetininga Nr. 133 salė 8—9 Tel. 4-071

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIPE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis
Taiso, dažo ir nikeliuoja motociklus ir jų dalis. Darbas
greitas ir garantuotas. Didelis įvairių vartotų ir naujų mo-
tociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite įsti-
kinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darbe stam-
bių nuolaida.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinik-
Visiškas gonorejos išgydymas per 10—15 dienų su gara-
tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekma-
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central
do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo
mokestį didelį daržų — chacara — kur yra tūkstančiai šių
medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, La-
ranjeiras ir daugelį kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduo-
damos geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalo,
daržų su geru maikų mirkų, kurį galima parduoti po 500 reisus
metrą. Traukiniai išsina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30'

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo.
Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo
krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA

„VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus
kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasi-
riokimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK
PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siuvyklo-
je galite pasisiūti rūbus ir neturėda-
mi pakankamai pinigų.

Centras: Skyrius:

Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita
3027. Tel. 2-8854 60. Tel. 4-5015

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
tus, visokius liūdėjimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
madoms ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNISIAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo
sąlygas.BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3° and

Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.

Sekmadeniais nuo 11 iki 12 val.

Galite gauti papigintomis kainomis

Įvairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų
dainų, eilėraščių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų plokšči-
lių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Dariaus — Girėno ir kitokių
paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PA-
PIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais
ir lietuvišku vyčiu. Jie jums primins, kad esate lietuvių.
Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų
knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami
ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir raštu
laiškais. Rašant laiską reikia pridėti atsakymui pašto žen-
klą už 400 reisų. Kreipitis asmeniškai ar rašyti: „LIETU-
VIS“, RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764
SÃO PAULO.

Ivairios žinios

Taikos nebus.

Italų laikraščiai rašo, kad kol Vokietiją valdys Hitleris Ribentropas ir kiti nacių vadai, tol taikos negalima laukti. Jokie taikos planai ir neutralių valstybių tarpininkavimai šio karo sustabdyti nepajėgs.

Pažymėtina, kad daugelis italų laikraščių pradeda nepalankiai rašyti apie Vokietiją ir jos agresingą politiką.

Laikraščiai praneša, kad šių metų Nobelio taikos premija numatyta paskirti Amerikos prezidentui Ruzveltui.

Žiniomis iš Kauno, tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos įvyks pasikeitimas tautinėmis mažumomis. Į Lietuvą bus perkelta apie 100.000 Sovietų Rusijoje gyvenančių lietuvių. Gi į Sovietus bus perkelta tiek pat žydų ir kitų tautinių mažumų.

Italija Argeitinoje užpirkto savo kariuomenės reikalams 6.000 tonų mėsos.

Laukiama kiekvienu momentu vokiečių kariuomenės įsiveržimo į Olandiją ir Belgiją. Olandijos ir Vokietijos pasienyje įvyko pirmas incidentas kuris gali turėti rimtų pasekmių.

Suomijos santykiai su Sovietais įtempti. Viena ir kita pusė dėl kaikiurių sutarties punktų nusileido, tačiau galutinio susitarimo dar nėra. Suomiai nenori daugiau nusileisti ir griežtai laikosi savo nusistatymo.

Paskutinėmis dienomis vakarų fronte vokiečiai keturi kartus mėgino smarkiai pulti prancūzų pozicijas, tačiau prancūzai pasirodė nepajudami ir visus vokiečių puolimus atmušė. Daug vokiečių pateko į prancūzų nelaisvę.

Iki šiol vokiečių policijai dar nepasisekė surasti Mincheno atentato kaltininkų.

Vokietijoje išleistas dekreto kuriuo jaunavedžiai veržiami vartoti nerūdijančio plieno žiedus. Taip pat uždrausta pirkti auksinius žiedus, apirankes ir kitus papuošalus.

TREČIAS CUKRAUS FABRIKAS. Vyriausybė pritarė trečio cukraus fabriko statymui. Jis bus statomas prie Panevėžio. Paruošiamieji darbai jau atlikti. Cukraus suvartojimas Lietuvoje paskutiniiais metais paauogo apie 20 nuosimčių.

ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPAŠANTAS

Išrūpina leidimą automobiliams, taip pat įvairius leidimus iš estado ir municipalinių įstaigų, rašo įvairius prašymus, išrūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, išgauna pasams vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMSALIULEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMĖS

Rastinė:
Rua Lib. Badaró, 314
Sobreloja-sala 6 tel. 2-6974

Šoferių mokykla:
Av. Rangel, Pestana, 1010.

Jau Laikas Prenumeruoti „Lietuvi“ 1940 Metams

Patarlė sako, kad tik laukiniai žmonės laikraščių neskaito. Taigi nebūkite laukiniai, bet kultūringais žmonėmis. TODĖL VISI KAIP VIENAS 1940 METAMS UŽSIPRENUMERUOKIME „LIETUVI“.

„LIETUVIS“ yra seniausias, didžiausias, pigiausias ir plačiausiai skaitomas lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

„LIETUVIS“ yra vienintelis mūsų kolonijoje, kuris išeina du kart į savaitę, duoda pačias naujausias ir idomičiausias žinias iš Lietuvos, mūsų kolonijos gyvenimo, Brazilijos ir viso pasaulio.

„LIETUVIS“ yra iliustruotas, spausdinamas ant gero popieriaus, turi didelį formatą ir todėl saitytoju malonu jį skaityti.

„LIETUVIS“ savo mėniniams prenumeratoriams duoda nemokama priedą DIDELI DOMU IR GAUSIAI ILLUSTRUOTA „LIETUVIO“ KALENDORIŲ 1940 METAMS.

„LIETUVIS“ yra nepartinis, visu lietuvių išėivių laikraštis. Jis gina lietuvių darbininko, ūkininko, kolonisto ir kiekvieno mūsų išėivių reikalus. Jis visada rašo teisybę ir nekenčia melo.

„LIETUVI“ skaitydami būsite geriausiai ir plačiausiai informuoti, kas dedasi mūsų senoj tėvynėj Lietuvoj ir plačiame pasauly.

Taigi, 1940 metams ne tik patys užsiprenumeruokite dabar tuoju „LIETUVI“, bet paraginkite tai padaryti visu savo draugus, gimines ir pažistamus. UŽSAKYKITE TAIP PAT „LIETUVI“ SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS Į LIETUVĄ BEI KITAS ŠLLIS. Suteiksite jiems daug džiaugsmo.

„LIETUVIO“ prenumeratos kaina metams su kalendorium ir su persiuntimu kiekvienos laidos atskirai tik 15 milreisu, pusmėčiui 8 milreisai. Be kalendoriaus ir su persiuntimu abiejų savaitės laidų kartu metmas 12 milreisu, pusmėčiui 6\$000. I Amerika, Kanada, Argentina, Urugvajui bei kitas šiaurės ir Pietu Amerikos šalis prenumeratos kaina 15 milreisu, pusmėčiui 8 milreisai. I Lietuva ir visas kitas pasaulio šalis metams 20 milreisu, pusmėčiui 10\$000.

PINIGUS SUŠISTI ŠIUO ADRESU: „LIETUIS“ CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO /Brazilija/

Lapkričio 19 diena, Interiuro lietuvių žinjai.

visi vykstame į Lithuanijos gegužinę Vila Galvão, nes bus tikrai įdomu ir jauku!

GELEŽIS šiais laikais yra labai svarbi prekė, reikalinga pramonei, statybai ir žemės ūkiui. Prasidėjus karo veiksmams, manyta kad Lietuvoje gali pritrūkti geležies. Tačiau jos atsargas Lietuva turi nemažas, kurių pakaks visiems krašto reikalams. Pa tirta kad galima iš užsienio gauti ir naujų geležies transportų.

Kaunas. Lietūkis yra paruošęs keliolika vagonų reikalingiausių prekių, skiriamų Vilniaus miesto ir krašto reikalams, kurias pasiųs pirmoju traukiniu.

PRAŠOMI ATSLANKYT į Agencia Ralickas, rua dos Gusmões, nr. 324, atsiimti „Carteira de Identidade para Estrangeiro, modelo 19“ šie asmenys:

- Jonas Nadolskis
- Kazys Tarleckas
- Pranas Mikelaitis
- Talicia Genis
- Kazys Vaitkevičius
- Zofija Kazokas
- Jonas Seselgis
- Motiejus Sejunas
- Vladas Banaitis
- Nadia Čilėnškas
- Paulo Černiauskas
- Jonas Ruzgas
- Petras Biržys
- Adomas Žukauskas
- Alfonas Dagys
- João Veta

REDAKCIJOJ YRA LAUKIAI

- A. Apynui, M. Bambalaitei, S. Bajerūniui, S. Ciurkinni, M. Dofartui, V. Giedraičiui, L. Gečauskui, St. Klimaševskai, K. Karčiauskienei, St. Lapieiniui, P. Mieliui, A. Mandekitiui, P. Miškiniui, J. Navickui, J. Risoffui, V. Sirguti St. Sobliui, P. Šimkui, St. Stasiulajūniui, A. Vabalienai, K. Vaičiui.

Reikalinga tarnaitė

Su praktika namų ruošos darbams. Pas gerą šeimą ir su geru atlyginimu.

Kreiptis: Rua Bahia, 988 (Bondé „Angelica“)

Paieskojimas.

Dona Regina, ankščiau gyvenusi Vila Marijoje, paieško savo tarnaitės (tikro vardo ir pavardės gerai nežino) lietuvaite. Minėta lietuvaite prašoma atsiliepti į rua Aurora Nr. 1041, arba paskambinti telefonu 4-1501.

MEDŽIO APDIRBIMO DIRBTUVĖ

Medžio apdirbimas, langai durys, baldai, namų įrengimas ir k. Lietuviams didelė nuolaida. Kainos prieinamos, sąžiningas patarnavimas.

VILA PRUDENTE, RUA CAP. PACHECO, 50-a. Tel. 3-0418

Pranešame visiems interioro/provincijoje/ gyvenantiems lietuviams, kurie nori legalizuotis ir išsiimti svetimos šalio pasą/carteira de identidade/ S. Paulo mieste, tuo reikalu gali kreiptis į „Lietuvio“ redakciją.

Norint legalizuotis S. Paulo svetimšalių įstaigoje /Deligacia dos estrangeiros/, reikia prisijusti mums registruotame laiške savo seną lietuvišką pasą ir šias žinias apie save: Tikras vardas ir pavardė, tėvo ir motinos vardai, gimimo vieta ir data /metai, mėnuo ir diena/, gyvenamosios vietos aiškų pavadinimą ir adresą. Gave pasą ir visas žinias mes paruošiamė dokumentus ir siunčiame juos paštu interesantui pasirašyti. Pasirašius dokumentus vėl reikia mums prisijusti. Gavę dokumentus mes juos įteikiame atatinikamoms įstaigoms ir pranešame, kada interesantas turi atvažiuoti į S. Paulo nutraukti fotografijas ir pirštų nuospaudas.

Į S. Paulo iš viso reikia atvažiuoti tik vieną kartą. Atvykus į S. Paulo viską galima lengvai sutaa.yti tą pačią dieną ir interesantui nereikia visai gaišti laiko.

„Lietuvio“ redakcija interiore gyvenantiems lietuviams visais atžvilgiais padeda legalizuotis ir sutvarkyti dokumentus. Visoms išlaidoms padengti reikalinga atsiųsti 75 milreisu. Pinigus, dokumentus ir laiškus siųsti šiuo adresu:

„Lietuvis“ Caixa Postal 1764 S. Paulo.

Rašant laiškus reikia pridėti pašto ženklą už 400 reisų atsakymui.

LEGALIZACIJOS REIKALU KVIEČIAMI ATSLANKYTI Į „LIETUVIO“ REDAKCIJĄ ŠIE ASMENS:

- Juozas Matuzonis
- Ona Paškauskaitė
- Jonas Paulauskas
- Bronius Tartilas
- Pranas Tartilas
- Vincas Laukaitis
- Bronislova Kučinskaitė
- Bronius Šukevičius
- Jonas Pauparėlis
- Juozas Stankūnas

MŪSU LAIKRAŠČIO IGALIO TINIAI PIETU AMERIKOJE

Pranešame lietuvių išėivių visuomenės žiniai, kad įvairiose lietuvių kolonijose Pietu Amerikoje yra „Lietuvio“ įgaliotiniai, kurie įgalioti priimti laikraščio prenumeratos, aukas, platinti laikraštį ir t. t. Čia žemiau dedame tų įgaliotinių pavardes ir adresus:

BRAZILIJOS

RIO DE JANEIRO: Jonas Ramanauskas, rua Bella Nr. 130. Atskirais numeriais laikraštį nusipirkti ir užsiprenumeruoti taip pat galima „Vilnius“ S-goje, rua Senador Dantes, 121 ir pas J. Adamavičių, Praça Cond. Paulo de Frontim, 32.

S. PAULO: Lietuvių mokyklose Mokoje, Vila Beloje ir Parque das Nações mok. St. Jurevičių, Pas p. H. Vagnerį J. Frizzo bankiniuose namuose, rua Maua, Pas J. Baužį Vila Zelinoje (prie pat lietuvių bažnyčios). Be čia paskelbtų vietų, kraštis pavieniais numeriais parduodamas pas atskirus platintojus, įvairiuose laikraščių kioskuose ir „Lietuvio“ redakcijoje, rua Bandeirantes, 474.

ARGENTINOJE

BUENOS AIRES: Antanas Vilutis, calle Cerrito, 1493 (Lietuvos Pasiuntinybės BERRISO: Vincas Stundžia e. Napoles ir Lisboá kampas (Lietuvių mokykla, Stasys Bigužas e. Nueva York, 4707.

URUGVAJUJE

MONTEVIDEO: Br. Savickas - Rio de Janeiro, 87 (liet. mokykl.) ir St. Šulc. e. calle Portugal, 4006 V. del Cerro. Visi norintieji užsiprenumeruoti bei rašyti, nusipirkti pavieniais numeriais gauti kokių nors informacijų, gali kreiptis pas aukščiau išvardintus mūsų įgaliotininkams kur arčiau ir patogiau.

„LIETUVIO“ ADMINISTRACIJA.

TIK 2\$000

Tik už 2\$000 galite gauti „Lietuvio“ redakcijoje gražų įvairių lietuviškų atviručių rinkinį, susidedantį iš 18 20 štukų.

Prisiuntus už 2\$000 pašto ženklų, siunčiame atviručių rinkinį ir į provincijų paštu

CASA DEL VECCHIO

Stygų muzikos instrumentų fabrikas.

Pigiausiomis kainomis gitaros, mandalinos, smuikai, balalaikos ir kiti instrumentai.

Rua Aurora, 196-198 Tel. 4-0346 São Paulo.

Advokatas

Dr. Decio Ferraz Alvim.

Veda juridines bylas ir duoda patarimus teisės srityje. Rua Quintino Bocayuva, 54 1° andar (Casa das Arcadas) Tel. 2-3504 S. Paulo.

SKELBKI TES TIK „LIETUVY“

Greitas tobula notarinis darbas

Kontraktų pasizadė, garantijų, nuosavybės dokumentų organizacijų įstatų laikra registracija, įvairūs priv dokumentai.

NOTARO ĮSTAIGA Cartorio

ADELBERTO NETT Largo do Tesouro, Telefonas 3-3093

PARDUOMAS NAMAS

Casa Verde rajone an Maria Setubal, 24 labai parduodamas namas kambarių, virtuvės, ver terasos ir su sklypu 10 metr. Parduodamas išsijimui, įnešant nedidelį

Kreiptis: Rua Setubal, Pirmas Av. Tietė skersgatvis.

BARAS IR RESTORACIJA

„Leão“

Av. S. João, 284 (prie Central) Tel. 4-4458

Paiki virtuvė. Šiti valgiai kokią valandą. Kainos laigos.

Canja especial 1\$500 Brišana Chops.